

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽELDYNŲ ĮSTATYMO NR. X-1241 2, 3, 9, 10, 14, 15, 16, 18, 19 IR 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-1675

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. gegužės 30 d. sprendimo Nr. SV-S-752 „Dėl teisės aktų projektų išvadų“ 1.6 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 2, 3, 9, 10, 14, 15, 16, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1675 (toliau – projektas), tačiau siūlyti projektą tobulinti ir atsižvelgti į šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekte apibrėžtų ir naudojamų sąvokų „privati namų valda“ ir „privati valda“ naudojimo tikslas bei būtinumas įvesti abi sąvokas nėra pagrįstas aiškinamajame rašte, todėl siūlytina projekte atsisakyti sąvokų „privati namų valda“ ir „privati valda“ ir vartoti Lietuvos Respublikos žemės įstatyme apibrėžtą sąvoką „žemės valda“ ar „žemės sklypas“, atsižvelgiant į nuosavybės formą bei atitinkamai pakeisti projektu keičiamą įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir 20 straipsnio 1 dalies 7 punktą.

2. Projektu siūloma keisti Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (toliau – įstatymas) 3 straipsnio 4 dalies nuostata, susijusi su dendrologiniu, istoriniu, ekologiniu požiūriu visuomenei svarbiu želdynu ar želdiniais, nėra aiški. Projekte nenurodyta, kokiais kriterijais vadovaujantis minėti želdiniai tampa svarbiais visuomenei, kas nustato ar skelbia juos svarbiais. Projektu keičiamo įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka želdinių būklės ekspertizę privačioje ir valstybinėje žemėje dėl želdinių istorinės, ekologinės, estetinės svarbos ir reikšmingumo visuomenei įvertinimo atlieka nepriklausomi ekspertai. Kadangi projekte neapibrėžta, kuo vadovaujantis ir kas turi nustatyti kriterijus, pagal kuriuos būtų identifikuota, kuris želdinys svarbus visuomenei, neaišku, kokios srities ekspertas ir kaip gali įvertinti visuomeninę želdyno svarbą. Atsižvelgiant į tai, siūlytina patikslinti projektą.

3. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 29 straipsnio 1 dalį ministerijos steigiamos politikos įgyvendinimo funkcijoms vykdyti. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 6 straipsniu, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdo Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos. Pažymėtina, kad šiuo metu galiojančioje įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad želdynų ir želdinių apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo Aplinkos ministerija ir jos įgaliotos institucijos. Be to, projektu keičiamo įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyta, kad Aplinkos ministerija kontroliuoja želdynų ir želdinių inventorizavimą ir t. t., tačiau projektu keičiamo įstatymo 18 straipsnio 9 dalyje nurodoma, kad želdynų ir želdinių inventorizavimo darbų valstybinę kontrolę vykdo Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, siūlytina atsisakyti įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto pakeitimo bei siūlomo naujo įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 6 punkto bei pakeisti įstatymo 27 straipsnio 1 dalį, nurodant, kad želdynų ir želdinių apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos.

4. Įvertinus Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2 straipsnio 3 ir 19 dalyse apibrėžtas formaliojo ir neformaliojo švietimo sąvokas, darytina išvada, kad tik formalusis švietimas siejamas su kvalifikacijos įgijimu ar kompetencijos, reikalingos įstatymų reglamentuojamam darbui ar funkcijoms atlikti, pripažinimu, todėl siūlytina tikslinti projekto 3 straipsniu keičiamo įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punktą, nurodant, kad Aplinkos ministerija koordinuoja tik formalųjį mokymą.

5. Atsižvelgiant į tai, kad galiojančio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Aplinkos ministerija nustato medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarką, ir į tai, kad projektu keičiamo įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 8 punkte nustatoma, kad Aplinkos ministerija nustato saugotinių sumedėjusių želdinių kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo vertės atlyginimo tvarką, siūlytina šiose nuostatose vartojamas sąvokas suvienodinti įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 8 punkte nurodant, kad Aplinkos ministerija nustato medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarką.

6. Siūlytina projektu keičiamo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostatas, numatančias, kad savivaldybės nustato želdinių atkuriamąją vertę, suderinti su įstatymo 26 straipsniu, kuriame nurodoma, kad Aplinkos ministerija nustato Želdinių atkuriamosios vertės nustatymo metodiką ir vertės įkainius.

7. Atsižvelgiant į įstatymo paskirtį, nurodytą jo 1 straipsnyje, siūlytina atsisakyti projekto 6 straipsniu keičiamo įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostatos papildymo kaip ne šio įstatymo reglamentavimo dalyko.

8. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 5 straipsnis nustato, kad leidimų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir leidimų galiojimo panaikinimo esminiai reikalavimai, taip pat reikalavimai, kurių, vykdydami veiklą, turi laikytis leidimą gavę teikėjai nustatomi įstatymais, siūlytina reikalavimus projektu keičiamo įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodytiems nepriklausomiems ekspertams, kaip teisės vykdyti veiklą ribojimus, numatyti projekte. Taip pat projekte reikėtų nustatyti reikalavimus želdynų kūrimo ir (ar) tvarkymo projektų rengimo vadovams ir specialistams.

9. Įstatymo 28 straipsnyje numatyta, kad fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę įstatymo reikalavimus, traukiami atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka. Administracinės atsakomybės pagrindus ir sąlygas nustato bei administracinių nusižengimų teiseną reglamentuoja Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas. Minėtame teisės akte nėra reglamentuojama želdynų kūrimo ir (ar) tvarkymo projektų rengimo vadovų ar specialistų atsakomybė dėl teisės aktų pažeidimų rengiant želdynų kūrimo ir (ar) tvarkymo projektus ar juos įgyvendinant. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, siūlytina projektu keičiamo įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje numatyti, kad želdynų kūrimo ir (ar) tvarkymo projektų rengimo vadovai ir specialistai vykdydami savo veiklą privalo laikytis šio įstatymų ir kitų jų veiklą reglamentuojančių teisės aktų bei atitinkamai papildyti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą nuostata dėl minėtų asmenų atsakomybės.

10. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 „Dėl Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašo patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniams“ yra nustačiusi kriterijus, pagal kuriuos medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams derinant juos su Lietuvos Respublikos žemės įstatymo nuostatomis (teritorijos klasifikuojamos pagal žemės naudojimo paskirtį ir būdus) arba su Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (atsižvelgta į apsaugos zonų ir juostų klasifikaciją). Atsižvelgiant į tai, kad Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad įstatymai nustato bendro pobūdžio taisykles, o poįstatyminiuose teisės aktuose jos gali būti detalizuojamos (Konstitucinio Teismo 1995 m. spalio 26 d. nutarimas), siūlytina projekto 10 straipsniu keičiamo įstatymo 20 straipsnyje nustatyti tik bendro pobūdžio nuostatas, kurios būtų detalizuojamos (ir yra detalizuotos) poįstatyminiu teisės aktu. Pažymėtina, kad įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 8 punktas nurodo, kad medžius ir krūmus prie saugotinių priskiria Lietuvos Respublikos Vyriausybė Aplinkos

ministerijos teikimu, todėl, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina atsisakyti projekto 10 straipsniu keičiamo 20 straipsnio 1 dalies nuostatų.

Jei projekto rengėjai neatsižvelgtų į šiame punkte pateiktą siūlymą, atkreiptinas dėmesys, kad projektu keičiamos įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 1 punkto ir 20 straipsnio 1 dalies 7 punkto nuostatos tarpusavyje nėra suderintos, kadangi projektu keičiamu įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 1 punktu suteikiama teisė privačioje žemės valdoje ir privačioje namų valdoje esančius želdynus ir želdinius, kurie teisės aktais nėra priskirti saugotiniams želdiniams, šios žemės savininkams tvarkyti savo nuožiūra, o projektu keičiamame įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 7 punkte numatyta, kad privačioje valdoje ir privačioje namų valdoje augantys želdiniai priskiriami saugotiniams. Minėtas želdinių priskyrimo saugotiniams kriterijus nėra tinkamas, nes remiasi žemės nuosavybės forma kaip požymiu ir vien šis kriterijus nenusako želdinių vertingumo ir iš to kylančios būtinybės pripažinti juos saugotinais ir apriboti jų tvarkymą. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad projektu siūloma apibrėžti saugomų želdinių sąvoką, o saugotinių želdinių sąvokos nesiūloma apibrėžti. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome atsisakyti projektu siūlomame keisti įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 7 punkte numatyto želdinių priskyrimo saugotiniams kriterijaus ir projekte apibrėžti saugotinių želdinių sąvoką.

11. Atkreiptinas dėmesys, kad projektu siūlomo keisti įstatymo 18 straipsnio 11 dalyje numatytas su želdinių inventorizacijos atlikimu ir duomenų suvedimu į duomenų bazę siejamas apribojimas išduoti leidimus kirsti, pertvarkyti saugotinus želdynus ir želdinius, tačiau toks ribojimas neproporcingai apribotų privačių asmenų teisę vykdyti saugotinių želdynų ir želdinių kirtimus ar kitokį jų pertvarkymą, kadangi, kaip numatyta įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punkte, savivaldybės teritorijoje esančių želdynų ir želdinių inventorizavimą ir apskaitą organizuoja bei jų duomenų bazes tvarko savivaldybės, be to, minėta asmenų teisės ribojanti aplinkybė nėra apibrėžta laike. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, siūlome atsisakyti projekte numatytos naujos įstatymo 18 straipsnio 11 dalies.

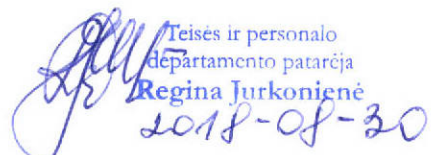
12. Pažymėtina, kad projektu siūlomos apibrėžti saugomų želdinių sąvokos apibrėžimas iš dalies kartojamas projektu siūlomoje keisti 3 straipsnio 4 dalyje, 10 straipsnio 1 dalies 6 ir 15 punktuose bei 16 straipsnio 2 dalyje, todėl siūlome vartoti atitinkamai saugomų želdinių arba saugotinių želdinių sąvoką (jei tokia sąvoka būtų apibrėžta).

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
2018-08-31

Teisės ir personalo departamento
direktorė
Agnė Jakstienė
2018-08-31

Teisės ir personalo
departamento patarėja
Regina Jurkonienė
2018-08-30